

Svar på fullmäktigemotionen om att hemvården och äldreomsorgen i Vasa måste byggas ut; R Mahdi (SFP)

Välfärdsområdesstyrelse 31.08.2026 § 157

ÖVPH/4268/00.02.00/2025

Beredare

Olin Paula

Pellfolk Tony

Kotanen Heidi

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 06 218 1111 (växel), fornamn.efternamn@ovph.fi

Mahdi och fullmäktigegruppen (SFP) har lämnat in en fullmäktigemotion den 2 juni 2025. I motionen betonar man att hemvården i Vasa behöver utvecklas. Man föreslår att en utvecklingsplan ska tas fram för hemvården, särskilt för att stärka personalresurserna, kapaciteten, tillgängligheten och kvaliteten. Dessutom föreslås bland annat att mobila hemvårdsteam med särskild kompetens inom geriatrik, demens och palliativ vård ska inrättas. I motionen lyfter man fram rehabiliteringen efter sjukhusvistelser och ett teambaserat arbetssätt i hemvården för att trygga en helhetsinriktad vård.

Hur har hemvården utvecklats under de senaste åren?

Efter avdelningsstängningarna har man satsat på hemvården. Projektpengar har erhållits för nya åtgärder och inom ramen för projektet Prima Botnia har man satsat på distanstjänster. Cirka 1,1 miljoner euro av de så kallade Kiuru-medlen har anvisats för utveckling av distanstjänster inom hemvården. Inom ramen för projektet Prima Botnia har man för åren 2023–2025 budgeterat cirka 1 miljon euro för de äldres arbetspaket, inklusive hemvården samt närstående- och familjevården. År 2025 fokuserades verksamheten på att ta i bruk Sotender, och år 2026 har nya vårdarvakanser tillkommit i det mellersta området.

Dessutom har man strävat efter att säkerställa att rätt klient får rätt service på rätt nivå. Kriterierna för hemvården har förenhetligats och även om de har stramats åt är de fortfarande mindre restriktiva än genomsnittet i landet. Diskussioner förs kontinuerligt med personalen inom servicehandledningen och hemvården om hur klienttjänsterna ska tillhandahållas. Servicehandledningen fungerar som en separat enhet inom ett annat verksamhetsområde, och i det mellersta och norra området finns även separata kartläggningsteam. I servicehandledningen fattas besluten om beviljande, ändring och avslutande av de tjänster som tillhandahålls av hemvården.

Hemvården har också utvecklats genom att ta i bruk en gemensam verksamhetsstyrning för att göra den mer kostnadseffektiv. I linje med det nationella målet strävar man efter att öka den arbetstid som personalen använder för direkt klientarbete. Det är ändå en utmaning att uppnå det här målet på grund av varierande uppgifter som inte syns i klientbesöken, eftersom hemvårdspersonalen också besöker invånare i välfärdsområdet som inte har hemvård. Till dylika uppgifter hör bland annat besök hos klienter med trygghetstelefon som stödtjänst samt lyftuppdrag (823 uppdrag). Verksamhetsstyrningen underlättar organiseringen av hemvården genom att säkerställa att den yrkesutbildade person som besöker klienten kan bemöta klientens behov. Vid behov kan personalresurser också användas över områdesgränserna.

I områdena arbetar man teamvis och varje klient har en utsedd egenvårdare. Tack vare att anställda kan erbjudas hjälp över områdesgränserna i de områden där situationen för tillfället är ansträngd, kan man säkerställa att klienten får den tid som är avsatt för besöket. Varje anställd arbetar enligt ett aktiverande arbetssätt. Också distansbesöken stödjer det arbetssätt som syftar till att aktivera klienten.

I Vasanejden har man under år 2025 utvecklat de tjänster som tillhandahålls för äldre dygnet runt i samarbete med välfärdsområdets verksamhetsområden. Hemvården har aktivt deltagit i utvecklingsarbetet. Hemvården har förtydligat sätten för jouren och avdelningarna att ta kontakt med hemvården, utvecklat samarbetet med det nya teamet som stöder utskrivningar (nedan kallat utskrivningsteamet) och samarbetat aktivt med servicehandledningen, hemsjukhuset och det mobila sjukhuset. I december 2025 ordnade verksamhetsområdet för hem- och boendeservice ett seminarium om klientförhållandena inom hemvården. Avsikten är att det patientlogistiska verksamhetsstyrningssystemet härnäst ska utvidgas till hemvården. Det här möjliggör ett bättre informationsutbyte mellan olika tjänster.

Närchefsstrukturen inom hemvården har setts över så att arbetsbördan kan fördelas på både närchefs-nivån och den koordinerande nivån. Dessutom har man byggt upp ett omfattande nätverk av serviceansvariga som stöder och vikarierar närcheferna inom hemvården i Vasanejden. Inget sådant system fanns under den tid då verksamheten upprätthölls av kommunerna. Ansvar för servicen innehas av en sjukskötare som använder 50 procent av sin arbetstid till personaladministrativa uppgifter och 50 procent till sjukvårdsrelaterade uppgifter.

I samband med den operativa lägesbilden som presenteras varje vecka har man också rapporterat hur många som väntar på hemvård. Antalet som väntat på hemvård har hållits under kontroll och varit under 15 varje vecka, varför man kunnat bemöta klienternas behov. Det har ibland förekommit fördröjningar i övergången från utskrivningsteamet till hemvården, men dessa situationer har kunnat lösas i samarbete med verksamhetsområdena.

Personalens kompetensutveckling och teamarbetet

Personalen har tagits med i utvecklingsverksamheten (Fungerande team-konceptet och Lean). De fungerande teamen utvecklar enskilda frågor som lyfts fram i verksamheten och utarbetar gemensamma anvisningar för dem. Sådana här smärre ärenden kan anknyta till bland annat introduktionsanvisningar, innehållet i hembesöksryggsäcken eller vårdanvisningar. Till dessa team väljs deltagare från hela Österbottens välfärdsområde och från varje yrkesgrupp. Konceptet Fungerande team har använts i Vasa redan före samkommunen och har ansetts vara ett viktigt sätt att involvera hela personalen. De fungerande teamen förenhetligar tillvägagångssätten för att säkerställa en jämlik service för klienterna.

Både med tanke på rekryteringen och företagshälsovården har utökningen av användningen av teknologin och det nya sättet att arbeta varit viktigt. Det har gjort det möjligt för de anställda att lära sig nytt och utveckla nya arbetssätt för hemvården och tjänsteproduktionen. Inom hemvården finns det tre teknologiansvariga som deltar i nationella forum för att välfärdsområdet ska få tillgång till ny information och kompetens. Tack vare utvidgningen av användningen av teknologin har man kunnat främja klient- och läkemedelssäkerheten samt kostnadseffektiviteten. Det har också bidragit till en mer ekologisk hemvård (distansbesök).

I hemvården vårdas alla personer över 18 år, och en del av klienterna är äldre personer. Inom hemvården behövs olika kompetenser och därför bör även andra yrkespersoners kompetens tillvaratas. Hemvården kan till exempel konsultera en minneskoordinator eller be koordinatören följa med på ett hembesök hos klienten.

Med tanke på kostnadseffektiviteten är det ändå inte ändamålsenligt att upprätthålla ett separat geriatriskt team inom hemvården. Beroende på klientens behov genomförs besöken i samarbete med olika yrkespersoner.

För att resurserna ska kunna användas på ett ändamålsenligt sätt kan personal vid behov överföras mellan områdena. Då kan olika yrkespersoner besöka klienten i hemmet. Varje

klient har ändå en egen kontaktperson och arbetstagarna har egna ansvarsområden. För att trygga verksamheten måste personalresurserna kunna allokeras efter behov.

Det rehabiliterande arbetet inom hemvården och efter sjukhusvistelser

I Vasa stad har man redan från och med år 2017 strävat efter att påverka utskrivningen och rehabiliteringen av klienten genom att inrätta ett separat jourteam inom hemvården. Teamet fungerade i denna form fram till samkommunens start, varefter det överfördes till rehabiliteringen. Målet har varit att kontinuerligt betrakta verksamheten ur ett rehabiliteringsperspektiv (vardagsrehabilitering). Jourteamet har bestått av olika yrkesgrupper. Även hemrehabiliteringen kom i gång ungefär samtidigt då man anställde flera fysioterapeuter och ergoterapeuter till hemvården. För närvarande erbjuds hemrehabilitering och effektiviserad hemrehabilitering i hela välfärdsområdet, varför klienterna inte behöver vara klienter inom hemvården.

En längre sjukhusvistelse kan göra det svårare att flytta hem men kan också försämra funktionsförmågan. Tack vare utskrivningsteamet kan utskrivningar skötas snabbt och smidigt, vilket förbättrar klientens möjligheter att bo hemma så självständigt som möjligt. Om utskrivningsteamet konstaterar att funktionsförmågan inte återställs, överförs klienten till andra ordinarie tjänster som kan omfatta bland annat hemvård. Utskrivningsteamet inledde sin verksamhet i Vasa på hösten 2025 och i Jakobstad i början av år 2026. I övriga delar av välfärdsområdet motsvarar samarbetet mellan hemvården och hemrehabiliteringen den verksamhet som bedrivs av utskrivningsteamet.

Hemrehabiliteringen sysselsätter fysioterapeuter och ergoterapeuter samt närvårdare. Med hjälp av hemrehabiliteringen kan man trygga den rehabilitering som behövs efter en sjukhusvistelse. Hemrehabiliteringen kräver ingen separat remiss, utan både klienten och de yrkesutbildade personerna inom social- och hälsovården kan ta kontakt direkt med de anställda inom hemrehabiliteringen och komma överens om ett första utvärderingsbesök. Sjukhusets fysioterapeut eller ergoterapeut tar ofta kontakt direkt med hemrehabiliteringen angående den fortsatta rehabiliteringen för en klient som ska skrivas ut från sjukhuset. Hemrehabiliteringen samarbetar tätt med hemvården för att trygga det multiprofessionella samarbetet som bedrivs i klientens intresse.

Sektordirektör för äldre personer Kotanen Heidi

föreslår att välfärdsområdesstyrelsen beslutar att ge svaret på fullmäktigemotionen som redogörelse till välfärdsområdesfullmäktige. Styrelsen föreslår för fullmäktige att motionen härmed är slutbehandlad.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Bilagor

Bilaga 1 Hemvården och äldreomsorgen i Vasa måste byggas ut

Distribution